# قانون برگزاري مناقصات - مصوب ۱۳۸۳/۰۱/۲۵

## قانون برگزاري مناقصات

## مصوب ۱۳۸۳،۰۱،۲۵

## با اصلاحات و الحاقات بعدي

**فصل اول** ـ كليات

**ماده ۱** ـ كاربرد

**الف** ـ اين قانون به منظور تعيين روش و مراحل برگزاري مناقصات به تصويب مي رسد و تنها در معاملاتي كه با رعايت اين قانون انجام مي شود، كاربرد دارد.

**ب** ـ قواي سه گانه جمهوري اسلامي ايران اعم از وزارتخانه ها، سازمانها و مؤسسات و شركتهاي دولتي، مؤسسات انتفاعي وابسته به دولت، بانكها و مؤسسات اعتباري دولتي، شركتهاي بيمه دولتي، مؤسسات و نهادهاي عمومي غيردولتي. (در مواردي كه آن بنيادها و نهادها از بودجه كل كشور استفاده مي نمايند)، مؤسسات عمومي، بنيادها و نهادهاي انقلاب اسلامي، شوراي نگهبان قانون اساسي و همچنين دستگاهها و واحدهائي كه شمول قانون بر آنها مستلزم ذكر يا تصريح نام است، اعم‌از اين كه قانون خاص خود را داشته و يا از قوانين و مقررات عام تبعيت نمايند نظير وزارت جهاد كشاورزي، شركت ملي نفت ايران، شركت ملي گاز ايران، شركت ملي صنايع پتروشيمي ايران، سازمان گسترش و نوسازي صنايع ايران، سازمان بنادر و كشتيراني جمهوري اسلامي ايران، سازمان توسعه و نوسازي معادن و صنايع معدني ايران، سازمان صدا و سيماي جمهوري اسلامي ايران و شركتهاي تابعه آنها موظفند در برگزاري مناقصه مقررات اين قانون را رعايت كنند.

**تبصره** ـ نيروهاي مسلح، تابع مقررات و ضوابط خاص خود بوده و از شمول اين قانون مستثني هستند.

**ماده ۲** ـ تعاريف

واژگاني كه در اين قانون به كار برده شده، به شرح زير تعريف مي شوند:

**الف** ـ مناقصه : فرايندي است رقابتي براي تأمين كيفيت مورد نظر (طبق اسناد مناقصه)،كه در آن تعهدات موضوع معامله به مناقصه گري كه كمترين قيمت متناسب را پيشنهاد كرده باشد، واگذار مي شود.

**ب** ـ مناقصه گزار: دستگاه موضوع بند (ب) ماده (۱) اين قانون كه مناقصه را برگزار مي نمايد.

**ج** ـ مناقصه گر: شخصي حقيقي يا حقوقي است كه اسناد مناقصه را دريافت و در مناقصه شركت مي كند.

**د** ـ كميته فني بازرگاني: هيأتي است با حداقل سه عضو خبره فني بازرگاني صلاحيتدار كه از سوي مقام مجاز دستگاه مناقصه گزار انتخاب مي شود و ارزيابي فني بازرگاني پيشنهادها و ساير وظايف مقرر در اين قانون را بر عهده مي گيرد.

**هـ** ـ ارزيابي كيفي مناقصه گران: عبارت است از ارزيابي توان انجام تعهدات مناقصه گران كه از سوي مناقصه گزار يا به تشخيص وي توسط كميته فني بازرگاني انجام مي شود.

**و** ـ ارزيابي فني بازرگاني پيشنهادها: فرايندي است كه در آن مشخصات، استانداردها، كارايي، دوام و ساير ويژگي هاي فني بازرگاني پيشنهادهاي مناقصه گران بررسي، ارزيابي و پيشنهادهاي قابل قبول برگزيده مي شوند.

**ز** ـ ارزيابي مالي: فرايندي است كه در آن مناسب ترين قيمت به شرح مندرج در ماده (۲۰) اين قانون از بين پيشنهادهائي كه از نظر فني بازرگاني پذيرفته شده اند، برگزيده مي شود.

**ح** ـ ارزيابي شكلي: عبارت است از بررسي كامل بودن اسناد و امضاي آنها، غيرمشروط و خوانا بودن پيشنهاد قيمت.

**ط** ـ انحصار: انحصار در معامله عبارت است از يگانه بودن متقاضي شركت در معامله كه به طرق زير تعيين مي شود.

**۱**ـ اعلان هيأت وزيران براي كالاها و خدماتي كه در انحصار دولت است.

**۲**ـ انتشار آگهي عمومي و ايجاب تنها يك متقاضي براي انجام معامله.

**ي** ـ برنامه زماني مناقصه: سندي است كه در آن زمان و مهلت برگزاري مراحل مختلف مناقصه، مدت اعتبار پيشنهادها و زمان انعقاد قرارداد مشخص مي شود.

معاونت تدوين، تنقيح و انتشار قوانين و مقررات - معاونت حقوقی رياست جمهوری (Qavanin.ir)

# قانون برگزاري مناقصات - مصوب ۱۳۸۳/۰۱/۲۵

**ماده ۳** ـ طبقه بندي معاملات

معاملات از نظر نصاب (قيمت معامله) به سه دسته تقسيم مي شوند :

**الف (اصلاحي ۱۴۰۴/۰۲/۱۷)**- معاملات كوچك: معاملاتي كه مبلغ معامله تا سقف مبلغ دو ميليارد و هشتصد و پنجاه ميليون (۲/۸۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ريال باشد.

**ب (اصلاحي ۱۴۰۴/۰۲/۱۷)**- معاملات متوسط: معاملاتي كه مبلغ معامله بيشتر از سقف معاملات كوچك بوده و از مبلغ بيست و هشت ميليارد و پانصد ميليون (۲۸/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ريال تجاوز نكند.

**ج (اصلاحي ۱۴۰۴/۰۲/۱۷)**- معاملات بزرگ: معاملاتي كه مبلغ برآورد اوليه آنها بيش از مبلغ بيست و هشت ميليارد و پانصد ميليون (۲۸/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ريال باشد.

**تبصره ۱** ـ وزارت امور اقتصادي و دارائي مكلف است در ابتداي هر سال نصاب معاملات را بر اساس شاخص بهاي كالاها و خدمات اعلام شده توسط بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران، جهت تصويب به هيأت وزيران پيشنهاد نمايد.

**تبصره ۲** ـ مبلغ نصاب براي معاملات كوچك و متوسط مبلغ مورد معامله و در معاملات عمده مبلغ برآوردي واحد متقاضي معامله مي باشد.

**تبصره ۳** ـ مبلغ يا برآورد معاملات مشمول هر يك از نصاب هاي فوق نبايد با تفكيك اقلامي كه به طور متعارف يك مجموعه واحد تلقي مي شوند، به نصاب پايين تر برده شود.

**ماده ۴** ـ طبقه بندي انواع مناقصات

**الف** ـ مناقصات از نظر مراحل بررسي به انواع زير طبقه بندي مي شوند:

۱ ـ مناقصه يك مرحله اي: مناقصه اي است كه در آن نيازي به ارزيابي فني بازرگاني پيشنهادها نباشد. در اين مناقصه پاكتهاي پيشنهاد مناقصه گران در يك جلسه گشوده و در همان جلسه برنده مناقصه تعيين مي شود.

۲ ـ مناقصه دو مرحله اي: مناقصه اي است كه به تشخيص مناقصه گزار، بررسي فني بازرگاني پيشنهادها لازم باشد. در اين مناقصه، كميته فني بازرگاني تشكيل مي شود و نتايج ارزيابي فني بازرگاني پيشنهادها را به كميسيون مناقصه گزارش مي كند و بر اساس مفاد ماده (۱۹) اين قانون برنده مناقصه تعيين مي شود.

**ب** ـ مناقصات از نظر روش دعوت مناقصه گران به انواع زير طبقه بندي مي شوند:

۱ ـ مناقصه عمومي: مناقصه اي است كه در آن فراخوان مناقصه از طريق آگهي عمومي به اطلاع مناقصه گران مي رسد.

۲ ـ مناقصه محدود: مناقصه اي است كه در آن به تشخيص و مسؤوليت بالاترين مقام دستگاه مناقصه گزار، محدوديت برگزاري مناقصه عمومي با ذكر ادله تأييد شود. فراخوان مناقصه از طريق ارسال دعوتنامه براي مناقصه گران صلاحيتدار [بر اساس ضوابط موضوع مواد (۱۳) و (۲۷) اين قانون] به اطلاع مناقصه گران مي رسد.

## فصل دوم ـ سازماندهی مناقصات

**ماده ۵** ـ كميسيون مناقصه

**الف** ـ كميسيون مناقصه از اعضاي زير تشكيل مي شود:

۱ ـ رئيس دستگاه مناقصه گزار يا نماينده وي.

۲ ـ ذي حساب يا بالاترين مقام مالي دستگاه مناقصه گزار حسب مورد.

۳ ـ مسؤول فني دستگاه مناقصه گزار يا واحدي كه مناقصه به درخواست وي برگزار مي شود.

**ب** ـ در مناقصات مربوط به شهرداريها، از سوي شوراي شهر يك نفر به عنوان ناظر در جلسات كميسيون مناقصه شركت خواهد كرد.

**ج** ـ كميسيون با حضور هر سه نفر اعضاي مزبور رسميت دارد و تمام اعضاء مكلف به حضور در جلسه و ابراز نظر هستند. تصميمات كميسيون با رأي اكثريت اعضاء معتبر خواهد بود.

**د** ـ در مناقصات دو مرحله اي كميسيون، مناقصه با حضور رئيس دستگاه مناقصه گزار تشكيل مي شود.

معاونت تدوين، تنقيح و انتشار قوانين و مقررات - معاونت حقوقی رياست جمهوری (Qavanin.ir)

# قانون برگزاري مناقصات - مصوب ۱۳۸۳/۰۱/۲۵

**هـ** ـ اعضاء كميسيون مناقصات در شركتهاي دولتي با انتخاب هيأت مديره مي باشد.

**ماده ۶** ـ وظايف كميسيون مناقصه

اهم وظايف كميسيون مناقصه به شرح زير است:

**الف** ـ تشكيل جلسات كميسيون مناقصه در موعد مقرر در فراخوان مناقصه.

**ب** ـ بررسي پيشنهادهاي مناقصه گران از نظر كامل بودن مدارك و امضاي آنها و نيز خوانا بودن و غيرمشروط بودن پيشنهادهاي قيمت (ارزيابي شكلي).

**ج** ـ ارزيابي پيشنهادها و تعيين پيشنهادهاي قابل قبول طبق شرايط و اسناد مناقصه.

**د** ـ ارجاع بررسي فني پيشنهادها به كميته فني بازرگاني در مناقصات دو مرحله اي.

**هـ** ـ تعيين برندگان اول و دوم مناقصه (طبق ضوابط مواد ۱۹ و ۲۰ اين قانون).

**و** ـ تنظيم صورتجلسات مناقصه.

**ز** ـ تصميم گيري دربارة تجديد يا لغو مناقصه.

**ماده ۷** ـ هيأت رسيدگي به شكايات

به منظور رسيدگي به دعاوي بين مناقصه گر و مناقصه گزار هيأت رسيدگي تشكيل مي گردد. اساسنامه هيأت رسيدگي به شكايات به تصويب مجلس شوراي اسلامي خواهد رسيد.

**ماده ۸** ـ وظايف هيأت رسيدگي به شكايات

**الف** ـ رسيدگي به اعتراضات مربوط به اجرا نشدن هر يك از مواد اين قانون.

**ب** ـ صدور رأي تجديد يا لغو مناقصه.

**تبصره ۱** ـ موارد زير مشمول رسيدگي از سوي هيأت رسيدگي به شكايات نيست:

۱ ـ معيارها و روش هاي ارزيابي پيشنهادها.

۲ ـ ترجيح پيشنهاد دهندگان داخلي.

۳ ـ اعتراضاتي كه يك ماه پس از اعتبار پيشنهادها ارسال شده باشد.

۴ ـ شكايت برندگان مناقصات پس از انعقاد قرارداد.

**تبصره ۲** ـ آئين نامه اجرائي اين ماده پس از تصويب اين قانون و اساسنامه موضوع ماده (۷) به پيشنهاد سازمان مديريت و برنامه ريزي كشور و وزارت امور اقتصادي و دارائي به تصويب هيأت وزيران خواهد رسيد.

**فصل سوم** ـ برگزاري مناقصات

**ماده ۹** ـ فرايند برگزاري مناقصات

فرايند برگزاري مناقصات به ترتيب شامل مراحل زير است:

**الف** ـ تأمين منابع مالي.

**ب** ـ تعيين نوع مناقصه در معاملات بزرگ (يك مرحله اي يا دو مرحله اي، عمومي يا محدود).

**ج** ـ تهيه اسناد مناقصه.

**د** ـ ارزيابي كيفي مناقصه گران در صورت لزوم.

**هـ** ـ فراخوان مناقصه.

## قانون برگزاري مناقصات - مصوب ۱۳۸۳/۰۱/۲۵

**و** ـ ارزيابي پيشنهادها.

**ز** ـ تعيين برنده مناقصه و انعقاد قرارداد.

**ماده ۱۰** ـ تأمين منابع مالي

**الف** ـ انجام معامله به هر طريق مشروط بر آن است كه دستگاههاي موضوع بند (ب) ماده (۱) اين قانون به نحو مقتضي نسبت به پيش بيني منابع مالي معامله در مدت قرارداد اطمينان حاصل و مراتب در اسناد مرتبط قيد شده باشد.

**ب** ـ موضوع پيش بيني منابع مالي و نحوه ضمان تأخير تعهدات براي انجام معامله بايد به صراحت در شرايط و اسناد مناقصه از سوي دستگاه مناقصه گزار قيد و تعهد شود.

**ماده ۱۱** ـ روش‌هاي انجام مناقصه

مناقصه به طرق زير انجام مي شود:

**الف** ـ در معاملات كوچك، كارپرداز يا مأمور خريد بايد با توجه به كم و كيف موضوع معامله (كالا، خدمت يا حقوق) درباره بهاي آن تحقيق نمايد و با رعايت صرفه و صلاح و اخذ فاكتور مشخص و به تشخيص و مسؤوليت خود، معامله را با تأمين كيفيت به كمترين بهاي ممكن انجام دهد.

**ب** ـ در معاملات متوسط، كارپرداز يا مأمور خريد بايد با توجه به كم و كيف موضوع معامله (كالا، خدمت يا حقوق) درباره بهاي آن تحقيق نمايد و با رعايت صرفه و صلاح و اخذ حداقل سه فقره استعلام كتبي، با تأمين كيفيت مورد نظر، چنانچه بهاي به‌دست آمده مورد تأييد مسؤول واحد تداركاتي يا مقام مسؤول همتراز وي باشد، معامله را با عقد قرارداد يا اخذ فاكتور انجام دهد و چنانچه اخذ سه فقره استعلام كتبي ممكن نباشد با تأييد مسؤول تداركاتي يا مقام مسؤول همتراز وي، به تعداد موجود كفايت مي شود.

**تبصره** ـ چنانچه مسؤوليت واحد تداركاتي برعهدة كارپرداز واحد باشد امضاي نامبرده به منزله امضاي مسؤول واحد تداركاتي است. در صورتي كه دستگاه اجرائي فاقد كارپرداز باشد مي توان وظايف مندرج در اين قانون را به متصديان پستهاي مشابه سازماني و يا به مأمور خريد محول نمود.

**ج** ـ در معاملات بزرگ به يكي از روش هاي زير عمل مي شود:

**۱** ـ برگزاري مناقصه عمومي از طريق انتشار فراخوان در روزنامه‌هاي كثيرالانتشار.

**۲** ـ برگزاري مناقصه محدود.

**ماده ۱۲**ـ ارزيابي كيفي مناقصه گران

**الف** ـ در ارزيابي كيفي مناقصه گران، بايد موارد زير لحاظ شود:

**۱** ـ تضمين كيفيت خدمات و محصولات.

**۲** ـ داشتن تجربه و دانش در زمينه مورد نظر.

**۳** ـ حسن سابقه.

**۴** ـ داشتن پروانه كار يا گواهينامه هاي صلاحيت، در صورت لزوم.

**۵** ـ توان مالي متقاضي براي انجام كار در صورت لزوم.

**ب** ـ مراحل ارزيابي كيفي مناقصه گران به شرح زير است:

**۱** ـ تعيين معيارهاي ارزيابي و اهميت نسبي معيارها.

**۲** ـ تهيه اسناد ارزيابي.

**۳** ـ دريافت، تكميل و ارسال اسناد ارزيابي از سوي متقاضيان.

**۴** ـ ارزيابي اسناد دريافت شده و تعيين امتياز هر يك از مناقصه گران و رتبه بندي آنها.

**۵** ـ اعلام اسامي مناقصه گران صلاحيتدار به كارفرما و امتيازات و رتبة آنها (تهيه ليست كوتاه).

## قانون برگزاري مناقصات - مصوب ۱۳۸۳/۰۱/۲۵

۶ ـ مستندسازي ارزيابي كيفي مناقصه گران.

ج ـ سازمان مديريت و برنامه ريزي كشور مكلف است با همكاري دستگاههاي اجرائي حداكثر سه ماه پس از تصويب اين قانون آئين نامه اجرائي ارزيابي كيفي مناقصه گران را با رعايت موازين مقرر در اين ماده كه بيانگر شاخص هاي اندازه گيري و روش ارزيابي مناقصه گران باشد تهيه و به تصويب هيأت وزيران برساند.

**ماده ۱۳** ـ فراخوان مناقصه

**الف** ـ مفاد فراخوان مناقصه حداقل بايد شامل موارد زير باشد:

۱ ـ نام و نشاني مناقصه گزار.

۲ ـ نوع، كميت و كيفيت كالا يا خدمات.

۳ ـ نوع و مبلغ تضمين شركت در مناقصه.

۴ ـ محل، زمان و مهلت دريافت اسناد، تحويل و گشايش پيشنهادها.

۵ ـ مبلغ برآورد شده معامله و مباني آن (در صورتي كه تعيين آن ميسر يا به مصلحت باشد). در مواردي كه فهرست بهاي پايه وجود دارد، برآورد مربوط طبق فهرست ياد شده تهيه مي شود.

**ب** ـ فراخوان مناقصه عمومي بايد به تشخيص مناقصه‌گزار از دو تا سه نوبت حداقل در يكي از روزنامه هاي كثيرالانتشار كشوري يا استان مربوط منتشر گردد.

ج ـ مناقصه گزار مي تواند علاوه بر موارد مذكور در بند (ب) اين ماده از طريق ساير رسانه هاي گروهي و رسانه هاي ارتباط جمعي يا شبكه هاي اطلاع رساني نيز فراخوان را منتشر نمايد.

د ـ در صورتي كه نياز به برگزاري مناقصه بين المللي باشد، يا استفاده از تسهيلات اعتباري خارجي مطرح باشد، بايد با كسب مجوزهاي مربوط و با رعايت موازين قانون حداكثر استفاده از توان فني، مهندسي، توليدي و صنعتي و اجرائي كشور مصوب ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۷۵ آگهي مربوط در يكي از روزنامه هاي كثيرالانتشار و حداقل يك نوبت در يكي از روزنامه هاي انگليسي زبان داخل و يك مجله يا روزنامه بين المللي مرتبط با موضوع مناقصه، منتشر شود.

**ماده ۱۴** ـ اسناد مناقصه

**الف** ـ تمامي اسناد مناقصه بايد به طور يكسان به همه داوطلبان تحويل شود.

**ب** ـ اسناد مناقصه شامل موارد زير است:

۱ ـ نام و نشاني مناقصه گزار.

۲ ـ نوع و مبلغ تضمين مناقصه.

۳ ـ محل، زمان و مهلت دريافت اسناد، تحويل پيشنهادها و گشايش آنها.

۴ ـ مبلغ پيش پرداخت و تضمين حسن انجام كار.

۵ ـ مدت اعتبار پيشنهادها.

۶ ـ شرح كار، مشخصات فني بازرگاني، استانداردها، نوع، كميت و كيفيت كالا يا خدمات.

۷ ـ برنامه ريزي انجام كار يا تحويل كالا.

۸ ـ معيارها و روش ارزيابي كيفي مناقصه گران.

۹ ـ روش تهيه و مهلت مقرر براي تسليم پيشنهادها و تعداد نسخه هاي آنها.

۱۰ ـ متن قرارداد شامل موافقتنامه، شرايط عمومي و خصوصي و ضمائم آن.

۱۱ ـ صورتجلسات و توضيحات موضوع ماده (۱۷).

۱۲ ـ ساير اسنادي كه به تشخيص مناقصه گزار لازم باشد.

**ماده ۱۵** ـ ترتيب تهيه و تسليم پيشنهادها.

## قانون برگزاري مناقصات - مصوب ۱۳۸۳/۰۱/۲۵

**الف** ـ شرکت کنندگان در مناقصه پس از دریافت یا خرید اسناد باید پیشنهادهاي خود را به ترتیب زیر تهیه و به مناقصه گزار تسلیم کنند:

**۱** ـ تهیه و تکمیل اسناد و پیشنهادها.

**۲** ـ تسلیم پیشنهادها در مهلت مقرر در فراخوان مناقصه.

**۳** ـ دریافت رسید تحویل پیشنهادها.

**ب** ـ مهلت قبول پیشنهادها در مورد مناقصات داخلي و بین المللي از آخرین مهلت تحویل اسناد مناقصه به ترتیب نباید کمتر از ده روز و یك ماه باشد.

**ماده ۱۶** ـ شرایط تسلیم و تحویل پیشنهادها

**الف** ـ هیچ یك از شرکت کنندگان در مناقصه، جز در مواردي که در اسناد مناقصه پیش بیني شده باشد، نمي توانند بیش از یك پیشنهاد تسلیم کنند.

**ب** ـ شرکت کنندگان در مناقصه، اسناد مناقصه و پیشنهادهاي خود را باید در پاکت هاي جداگانه لاك و مهر شده شامل تضمین (پاکت الف)، پیشنهاد فني بازرگاني (پاکت ب) و پیشنهاد قیمت (پاکت ج) بگذارند و همه پاکت ها را در لفاف مناسب و لاك و مهر شده قرار دهند.

**ج** ـ مناقصه گزار موظف است در مهلت مقرر همه پیشنهادهاي ارائه شده شرکت کنندگان را پس از دریافت، ثبت و تا جلسه بازگشائي، از پاکت ها صیانت نماید.

**د** ـ هرگونه تسلیم، تحویل، اصلاح، جایگزیني و یا پس گرفتن پیشنهاد باید به صورت قابل گواهي و در مهلت و مکان مقرر در اسناد مناقصه انجام شود.

**ماده ۱۷** ـ توضیح و تشریح اسناد

**الف** ـ چنانچه شرکت کننده در اسناد مناقصه، ابهام یا ایرادي مشاهده کند، مي تواند از مناقصه گزار توضیح بخواهد.

**ب** ـ توضیحات و پاسخ به پرسش هاي مناقصه گران و همچنین در صورت تشکیل «جلسه توضیح اسناد»، رونوشت صورتجلسه آن مطابق ماده (۲۲) این قانون به طور یکسان براي همه شرکت کنندگان مناقصه گر ارسال خواهد شد.

**ماده ۱۸** ـ گشایش پیشنهادها

**الف** ـ پیشنهادهاي مناقصه گران در زمان و مکان مقرر گشوده مي شود.

**ب** ـ مراحل گشایش پیشنهادها به شرح زیر است:

**۱** ـ تهیه فهرست اسامي دریافت کنندگان اسناد، (پیشنهاد دهندگان)، حاضران و شرکت کنندگان در جلسه.

**۲** ـ باز کردن پاکت تضمین (پاکت الف) و کنترل آن.

**۳** ـ باز کردن پاکت فني بازرگاني.

**۴** ـ باز کردن پیشنهاد قیمت و کنترل از نظر کامل بودن مدارك و امضاي آنها و کنار گذاشتن پیشنهادهاي غیرقابل قبول در مناقصات یك مرحله اي.

**۵** ـ تحویل پاکت هاي فني بازرگاني به کمیته فني بازرگاني در مناقصات دو مرحله اي.

**۶** ـ تهیه و تنظیم و امضاي صورتجلسهٔ گشایش پیشنهادها توسط کمیسیون مناقصه.

**۷** ـ تحویل پاکت هاي قیمت و پاکت تضمین پیشنهادهاي رد شده به مناقصه گزار براي استرداد به ذي نفع.

**ج** ـ در صورت برگزاري مناقصه دو مرحله اي، زمان و مکان تشکیل جلسه گشایش پیشنهادهاي قیمت، در جلسه گشایش پاکت ها اعلام خواهد شد، این مدت فقط براي یك بار تا سقف مدت اعتبار پیشنهادها قابل تمدید است. در این صورت پاکت هاي قیمت در یك لفاف لاك و مهر شده توسط دستگاه مناقصه گزار صیانت مي شود. در مناقصات یك مرحله اي، پیشنهادهاي قیمت بي درنگ گشوده و بر اساس ماده (۲۰) این قانون، برنده مناقصه تعیین مي شود.

**د** ـ دستگاه مناقصه گزار مکلف است از مناقصه گران یا نمایندگان آنها جهت حضور در جلسه گشایش پیشنهادهاي مالي دعوت نماید.

**ماده ۱۹** ـ ارزیابي فني بازرگاني پیشنهادها

**الف** ـ در مناقصات دو مرحله اي، مناقصه گزار موظف است بر اساس معیارها وروش هاي اعلام شده در اسناد مناقصه، ارزیابي کیفي مناقصه گران و ارزیابي فني بازرگاني پیشنهادها را انجام و اعلام نماید.

**ب** ـ در صورتي که بررسي فني بازرگاني پیشنهادها لازم باشد، نتیجه بررسي طي مهلتي که کمیسیون مناقصه معین مي کند به جلسه بعدي کمیسیون احاله مي شود و بر اساس گزارش کمیته فني بازرگاني، پاکت هاي قیمت پیشنهاد دهندگاني که امتیاز فني بازرگاني لازم را احراز کرده اند، گشوده مي شود.

**ج** ـ هرگونه ارزیابي فني بازرگاني، تنها پیش از گشودن پیشنهادهاي قیمت مجاز است.

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)

## قانون برگزاري مناقصات - مصوب ۱۳۸۳/۰۱/۲۵

د ـ پاكت پيشنهاد قيمت مناقصه گراني كه در ارزيابي هاي فني بازرگاني پذيرفته نشده اند، بايد ناگشوده بازگردانده شود.

**ماده ۲۰** ـ ارزيابي مالي و تعيين برنده مناقصه

الف ـ هنگام ارزيابي مالي، مناقصه گري كه مناسب ترين قيمت را حائز شده باشد، به عنوان برنده اول اعلام خواهد شد و برنده دوم در صورتي اعلام مي شود كه تفاوت قيمت پيشنهادي وي با برنده اول، كمتر از مبلغ تضمين باشد. روش ارزيابي مالي بايد در اسناد مناقصه به صورت مشروح با ذكر نحوه تأثيرگذاري ارزيابي فني بازرگاني بر قيمت اعلام شود.

ب ـ پس از گشودن پاكت هاي قيمت، چنانچه بررسي قيمت ها و تجزيه و كنترل مباني آن لازم باشد، كميسيون مناقصه مي تواند بررسي آن را به كميته فني بازرگاني ارجاع نمايد و كميته فني بازرگاني حداكثر ظرف دو هفته نتيجه ارزيابي را به كميسيون مناقصه اعلام مي كند.

ج ـ پس از گشودن پيشنهادهاي قيمت، تضمين برنده اول و دوم، نزد مناقصه گزار نگهداري و تضمين ساير مناقصه گران بازگردانده مي شود.

د ـ در مناقصات بين المللي، مناقصه گران داخلي نسبت به مناقصه گران خارجي ترجيح دارند. نحوه ترجيح مناقصه گران داخلي، در اسناد مناقصه قيد خواهد شد. مناقصاتي كه در آنها رعايت اين قاعده به مصلحت نباشد، بايد از سوي شوراي اقتصاد تأييد شود.

**ماده ۲۱** ـ انعقاد قرارداد

الف ـ قرارداد با برنده مناقصه، بايد پيش از پايان مدت اعتبار پيشنهادها منعقد شود. اين مدت حداكثر براي يك بار و برابر مدت پيش بيني شده در اسناد مناقصه قابل تمديد است. بعد از عقد قرارداد تضمين پيشنهاد دهنده دوم مسترد مي گردد.

ب ـ قرارداد با برنده اول در مهلت پيش بيني شده در اسناد، منعقد خواهد شد. چنانچه برنده اول از انعقاد قرارداد امتناع نمايد و يا ضمانت انجام تعهدات را ارائه ننمايد، تضمين مناقصه وي ضبط و قرارداد با برنده دوم منعقد مي گردد. در صورت امتناع نفر دوم، تضمين وي نيز ضبط و مناقصه تجديد خواهد شد.

**فصل چهارم** ـ مقررات مناقصات

**ماده ۲۲** ـ شرايط ارسال اسناد و مكاتبات

ارسال مكاتبات يا اسناد مرتبط با مناقصه موضوع ماده (۲۰) اين قانون در صورتي معتبر است كه فرستادن آن جز در موارد تغيير نشاني يا محل قابل تصديق باشد؛ مانند پست سفارشي، تلگرام، تلكس و نظاير آن.

**ماده ۲۳** ـ مستندسازي و اطلاع رساني

الف ـ دولت موظف است ظرف مدت يك سال بانك اطلاعات و پايگاه ملي‌اطلاع رساني مناقصات را ايجاد و اطلاعات و اسناد زير را ثبت و نگهداري كند

۱ ـ فراخوان مناقصه.

۲ ـ نام و مشخصات اعضاي كميسيون، مناقصه گران و حاضران در جلسات مناقصات.

۳ ـ خلاصه اسناد مناقصه.

۴ ـ روش و مراحل ارزيابي كيفي مناقصه گران و نتايج ارزيابي آنها.

۵ ـ صورتجلسات و نتايج ارزيابي ها.

۶ ـ نام، مشخصات و نحوه انتخاب برنده يا برندگان مناقصه.

ب ـ مناقصه گزار موظف است اطلاعات موضوع بند (الف) اين ماده و نيز همه اسناد مناقصه را به نحوي مطمئن بايگاني و نگهداري و نسخه اي از آن را براي بانك اطلاعات مناقصات ارسال كند.

ج - اطلاعات كليه معاملات اعم از مناقصه و ترك مناقصه ـ جز آن دسته از معاملاتي كه به تشخيص هيأت وزيران بايد مستور بماند ـ بايد از طريق شبكه ملي اطلاع رساني مناقصات در اختيار عموم قرار گيرد.

د ـ حداكثر شش ماه پس از تصويب اين قانون، آئين نامه اجرائي نظام مستندسازي و اطلاع رساني مناقصات از سوي سازمان مديريت و برنامه ريزي كشور با همكاري وزارت امور اقتصادي و دارائي تهيه و به تصويب هيأت وزيران خواهد رسيد.

# قانون برگزاري مناقصات - مصوب ۱۳۸۳/۰۱/۲۵

**ماده ۲۴** ـ تجديد و لغو مناقصه

**الف** ـ مناقصه در شرايط زير تجديد مي گردد:

**۱** ـ كم بودن تعداد مناقصه گران از حد نصاب تعيين شده در اسناد مناقصه.

**۲** ـ امتناع برندگان اول و دوم مناقصه از انعقاد قرارداد.

**۳**ـ پايان مدت اعتبار پيشنهادها.

**۴** ـ رأي هيأت رسيدگي به شكايات.

**۵** - بالا بودن قيمتها به نحوي كه توجيه اقتصادي طرح منتفي گردد.

**ب** ـ مناقصه در شرايط زير لغو مي شود.

**۱** ـ نياز به كالا يا خدمات موضوع مناقصه مرتفع شده باشد.

**۲**ـ تغييرات زيادي در اسناد مناقصه لازم باشد و موجب تغيير در ماهيت مناقصه گردد.

**۳** ـ پيشامدهاي غيرمتعارف نظير جنگ، زلزله، سيل و مانند آنها.

**۴** ـ رأي هيأت رسيدگي به شكايات.

**۵** ـ تشخيص كميسيون مناقصه مبني بر تباني بين مناقصه گران.

**ج** ـ مناقصه گزار بايد تجديد و يا لغو مناقصه را مطابق ماده (۲۲) اين قانون به آگاهي همه مناقصه گران برساند.

**ماده ۲۵** ـ نحوه رسيدگي به شكايات

**الف** ـ چنانچه هر يك از مناقصه گران نسبت به اجرا نشدن موادي از قانون برگزاري مناقصات اعتراض داشته باشد مي تواند به بالاترين مقام دستگاه مناقصه گزار شكايت كند.

**ب** ـ دستگاه مناقصه گزار مكلف است در مهلت پانزده روز كاري از تاريخ دريافت شكايت، رسيدگي هاي لازم را به عمل آورده و در صورت وارد دانستن اعتراض، مطابق مقررات مربوط اقدام نمايد و در صورتي كه شكايت را وارد تشخيص ندهد، ظرف مهلت تعيين شده جوابيه لازم را به شاكي اعلام كند.

**ج** ـ در صورت عدم پذيرش نتيجه توسط شاكي، هيأت رسيدگي به شكايات موضوع را بررسي و رأي قطعي را طي پانزده روز اعلام خواهد كرد. در صورت اعتراض هر يك از طرفين، موضوع جهت رسيدگي قانوني به مراجع ذي صلاح ارجاع مي شود و فرايند برگزاري مناقصه نيز روال معمول خود را طي خواهد كرد.

**ماده ۲۶** ـ نحوه برگزاري مناقصه محدود

مناقصه محدود با رعايت مواد (۴) و (۱۳) در موارد زير برگزار مي شود :

**الف** ـ وجود فهرست هاي مناقصه گران صلاحيتدار معرفي شده توسط مراجع ذي صلاح دولتي

تهيه اين فهرست با رعايت اصل رقابت بين تمامي مناقصه گران صلاحيتدار، برابر آيين نامه اي است كه با پيشنهاد سازمان مديريت و برنامه ريزي كشور به تصويب هيأت وزيران مي رسد.

**ب** ـ وجود فهرست كوتاه مناقصه گران صلاحيتدار كه طبق ماده (۱۲) اين قانون حداكثر دو سال قبل تهيه شده باشد. در مناقصه محدود نيازي به انتشار آگهي (انجام ترتيبات موضوع بندهاي «ب»، «ج» و « د» ماده ۱۳) اين قانون نيست.

**ماده ۲۷** ـ ترك تشريفات مناقصه

در مواردي كه انجام مناقصه بر اساس گزارش توجيهي دستگاه مناقصه گزار به تشخيص يك هيأت سه نفره مركب از مقامات مذكور در ماده (۲۸) اين قانون ميسر نباشد، مي توان معامله را به طريق ديگري انجام داد و در اين صورت هيأت ترك تشريفات مناقصه با رعايت صرفه و صلاح دستگاه ترتيب انجام اين گونه معاملات را با رعايت ساير مقررات مربوط در هر مورد براي يك نوع كالا يا خدمت تعيين و اعلام خواهد نمود.

معاونت تدوين، تنقيح و انتشار قوانين و مقررات - معاونت حقوقی رياست جمهوری (Qavanin.ir)

# قانون برگزاري مناقصات - مصوب ۱۳۸۳/۰۱/۲۵

**ماده ۲۸** ـ ترکیب هیأت ترك تشریفات مناقصه

ترکیب هیأت ترك تشریفات مناقصه موضوع ماده (۲۷) این قانون در مورد دستگاههاي موضوع بند(ب) ماده (۱) این قانون به شرح زیر خواهد بود:

**الف** ـ در مورد معاملات واحدهاي مرکزي دستگاههاي موضوع بند (ب) ماده (۱) این قانون معاون مالي و اداري و یا مقام مشابه وزارتخانه یا مؤسسه دولتي حسب مورد و ذي حساب مربوط یا مقام مشابه و یك نفر دیگر از کارکنان خبره و متعهد دستگاه مربوطه به انتخاب بالاترین مقام دستگاه اجرایي ذي ربط.

**ب** ـ در انجام معاملات دستگاههاي اجرایي که داراي اعتبارات استاني هستند در واحدهاي خارج از مرکز دستگاههاي موضوع بند (ب) ماده (۱)، استاندار یا نماینده او و بالاترین مقام دستگاه اجرائي در محل و حسب مورد ذي حساب یا مسؤول امور مالي مربوط.

**تبصره ۱** ـ در دستگاههایي که ذي حساب ندارند، بالاترین مسؤول امور مالي، جانشین ذي حساب مي باشد.

**تبصره ۲** ـ هیأت ترك مناقصه در استانداري ها، استاندار یا نماینده او، معاون ذي ربط استاندار و ذي حساب استانداري مي باشد.

**ج** ـ در مورد انجام معاملات شرکتهاي دولتي، مدیرعامل و یا بالاترین مقام اجرایي و حسب مورد ذي حساب یا مدیر مالي شرکت و یك نفر به انتخاب مجمع عمومي یا شوراي عالي حسب مورد.

**د** ـ هیأت موضوع این ماده که در هر مورد بنا به دعوت بالاترین مقام دستگاه اجرایي ذي ربط و یا مقامات مجاز از طرف آنها تشکیل مي شود، با حضور هر سه نفر اعضاي مربوطه رسمیت دارد و کلیه اعضاء مکلف به حضور در جلسات هیأت و ابراز نظر خود نسبت به گزارش توجیهي دستگاه اجرائي مربوط در مورد تقاضاي ترك مناقصه و همچنین نحوه انجام معامله مورد نظر هستند لکن تصمیمات هیأت با رأي اکثریت اعضاء معتبر خواهد بود.

**هـ** ـ در اجراي ماده (۲۷) این قانون در صورتي که مبلغ معامله بیش از پنجاه برابر نصاب معاملات کوچك باشد، انجام معامله پس از تصویب هیأت هاي سه نفري موضوع این ماده حسب مورد با تأیید مقامات زیر مجاز خواهد بود.

۱ ـ در مورد واحدهاي مرکزي وزارتخانه ها و مؤسسات دولتي و شرکتهاي دولتي، به ترتیب وزیر یا رئیس مؤسسه مزبور و در مورد شرکتهاي دولتي هیأت مدیره شرکت.

۲ ـ در مورد دستگاههاي اجرائي محلي تابع نظام بودجه استاني و در مورد معاملات مربوط به اعتبارات غیراستاني که توسط وزارتخانه ها و مؤسسات دولتي به واحدهاي خارج از مرکز ابلاغ مي گردد و همچنین در مورد مؤسسات دولتي مستقر در خارج از مرکز، استاندار استان مربوطه.

**تبصره** ـ در مواردي که استاندار شخصاً در هیأت ترك مناقصه موضوع این ماده شرکت کند و با نظر موافق صورتجلسه مربوط را امضاء نماید، تأیید مجدد وي ضرورت ندارد.

۳ـ در مورد معاملات مربوط به قوه قضائیه، شوراي نگهبان، صدا و سیماي جمهوري اسلامي ایران، دیوان محاسبات کشور و سایر مؤسسات دولتي که به صورت مستقل اداره مي شوند و تابع هیچ یك از وزارتخانه ها و مؤسسات دولتي نیستند، به ترتیب رئیس قوه قضائیه یا حسب مورد یکي از معاونین منتخب وي، رئیس سازمان صدا و سیماي جمهوري اسلامي ایران، رئیس دیوان محاسبات کشور و بالاترین مقام دستگاه اجرائي ذي ربط.

۴ـ در مورد معاملات مربوط به مؤسسات و نهادهاي عمومي غیردولتي بالاترین مقام اجرائي نهاد یا مؤسسه مربوط.

**و** ـ در اجراي بند (هـ) این ماده در صورتي که مبلغ معامله بیش از دویست برابر نصاب معاملات کوچك باشد انجام معامله پس از تصویب هیأتهاي سه نفري موضوع این ماده تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي ایران منوط به تأیید شوراي اقتصاد و پس از آن منوط به تأیید هیأتي مرکب از رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزي کشور (دبیر هیأت)، وزیر امور اقتصادي و دارائي و بالاترین مقام مذکور در بند (هـ) خواهد بود.

**ماده ۲۹** ـ موارد عدم الزام به برگزاري مناقصه

در موارد زیر الزام به برگزاري مناقصه نیست و دستگاههاي اجرائي مندرج در بند (ب) ماده (۱) این قانون مي توانند بدون انجام تشریفات مناقصه، معامله مورد نظر را انجام دهند:

**الف** ـ خرید اموال منقول، خدمات و حقوقي که به تشخیص و مسؤولیت وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرائي در مرکز و یا استان و یا مقامات مجاز از طرف آنها منحصر به فرد (انحصاري) بوده و داراي انواع مشابه نباشد.

**ب** ـ خرید، اجاره به شرط تملیك یا اجاره گرفتن اموال غیرمنقول که به تشخیص و مسؤولیت وزیر و یا بالاترین مقام دستگاه اجرائي در مرکز و یا استان و یا مقامات مجاز از طرف آنها با کسب نظر از هیأت کارشناسان رسمي دادگستري حداقل سه نفر و یا هیأت کارشناسان خبره مربوطه در صورت نبود کارشناسان رسمي انجام خواهد شد.

**ج** ـ خرید اموال منقول و غیرمنقول، کالا و خدمات با قیمت تعیین شده یا کمتر یا حقوقي که نرخ هاي آنها از طرف مراجع قانوني ذي صلاح تعیین شده باشد.

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)

# قانون برگزاري مناقصات - مصوب ۱۳۸۳/۰۱/۲۵

د ـ تعمير تجهيزات و ماشين آلات ثابت و متحرك و تأمين تجهيزات و ماشين آلات صرفاً جايگزين و مرتبط با تداوم توليد در واحدهاي توليدي به نحوي كه شامل توسعه واحد نگردد به تشخيص و مسؤوليت وزير يا بالاترين مقام دستگاه اجرائي در مركز و يا استان و يا مقامات مجاز از طرف آنها با رعايت صرفه و صلاح كشور.

هـ ـ خريد خدمات مشاوره اعم از مهندسي مشاور و مشاوره فني بازرگاني مشتمل بر مطالعه، طراحي و يا مديريت بر طرح و اجرا و نظارت و يا هر نوع خدمات مشاوره اي و كارشناسي
آئين نامه اجرائي اين بند جهت تعيين ضوابط، موازين و معيارهاي خدمات مشاوره حداكثر ظرف سه ماه پس از تصويب اين قانون به پيشنهاد سازمان مديريت و برنامه ريزي كشور به تصويب هيأت وزيران مي رسد.

و ـ خدمات فرهنگي و هنري، آموزشي و ورزشي و نظاير آن به تشخيص و مسؤوليت وزير يا بالاترين مقام دستگاه اجرائي كه امكان برگزاري مناقصه مقدور نباشد با رعايت صرفه و صلاح كشور.

ز ـ خريد قطعات يدكي براي تعويض و يا تكميل لوازم و تجهيزات ماشين آلات ثابت و متحرك موجود و همچنين ادوات و ابزار و وسايل اندازه گيري دقيق و لوازم آزمايشگاههاي علمي و فني و نظاير آن كه تأمين آن با تشخيص بالاترين مقام اجرائي از طريق مناقصه امكان پذير نباشد، با تعيين بهاي مورد معامله از سوي حداقل يك نفر كارشناس رشته مربوط كه حسب مورد توسط وزير يا بالاترين مقام دستگاه اجرائي در مركز و يا استان و يا مقامات مجاز از طرف آنها انتخاب مي شود.

ح ـ در مورد معاملات محرمانه به تشخيص هيأت وزيران با رعايت صرفه و صلاح كشور.

ط ـ خريد سهام و تعهدات ناشي از اجراي احكام قضائي.

ي (الحاقي ۱۴۰۱،۰۲،۱۱)ـ در مواردي كه به تشخيص بالاترين مقام دستگاه اجرائي متقاضي خريد، محصول دانش بنيان براي بار اول در كشور ساخته مي شود و داراي مشابه داخلي نباشد، با تأييد كارگروهي زير نظر شوراي راهبري فناوري ها و توليدات دانش بنيان موضوع ماده (۲) قانون حمايت از شركتها و مؤسسات دانش بنيان و تجاري سازي نوآوري ها و اختراعات متشكل از نماينده معاونت علمي و فناوري رئيس جمهور، نماينده وزارت صنعت، معدن و تجارت و نماينده دستگاه اجرائي متقاضي، الزام به برگزاري مناقصه نبوده و موارد مورد معامله موضوع اين ماده، با مؤسسات و شركتهاي دانش بنيان، واحدهاي فناور مستقر در مراكز رشد و پاركهاي علم و فناوري، سراهاي نوآوري دانشگاه آزاد اسلامي، جهاد دانشگاهي و واحدهاي خلاق، بدون انجام تشريفات قانون برگزاري مناقصات انجام مي شود.

تبصره (الحاقي ۱۴۰۱،۰۲،۱۱)ـ مبلغ پيش پرداخت در قراردادهاي موضوع اين بند به تشخيص بالاترين مقام دستگاه اجرائي تا پنجاه درصد (۵۰ ٪) مبلغ اوليه قرارداد يا به ميزاني كه تحقق قرارداد منوط به آن است، با تأييد كارگروه مزبور قابل افزايش است.

ماده ۳۰ ـ نسخ قوانين
از تاريخ تصويب اين قانون تمامي قوانين و مقررات مغاير دستگاههاي مشمول اين قانون منسوخ مي گردد.

قانون فوق مشتمل بر سي ماده و ده تبصره در جلسه علني روز سه شنبه مورخ بيست و پنجم فروردين ماه يكهزار و سيصد و هشتاد و سه مجلس شوراي اسلامي تصويب و در تاريخ ۳ /۱۱/ ۱۳۸۳ با اصلاحاتي در بند (ب) ماده (۱) و بند (ب) ماده (۲۸) و ماده (۳۰) و حذف بندهاي (د)، (هـ) و جزء (۳) بند (ز) ماده (۲۸) به تصويب مجمع تشخيص مصلحت نظام رسيد.

رئيس مجلس شوراي اسلامي ـ غلامعلي حداد عادل

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)